

Milada

byla popravena před sedmdesáti lety. Tak dávno, co jeden lidský život přibližně trvá. Její život ovšem trval jen čtyřicet devět let. Z rozhodnutí, úradku a úkladu krutých opilců mocí (a nejen mocí). Máme být na ni pyšní. Byla to evangelička. Zemřela mučednickou smrtí, s krutostí, která nezná hranic ani vůči ženám. Ta krutost padá na hlavu komunistům a jejich zvlí. Jsou tu dodnes a vůbec se nestydí. V současné době ovlivňují politická rozhodnutí vlády i parlamentu. Nestydí se. Český volič se nestydí je volit; už zase „ryjeme držkou v zemi“, že katolíku Karle Kryle...

Katolíci mají své blahoslavené a svaté. My evangelíci nikoli, protože máme za to, že volat k Bohu prostřednictvím lidí – byť zesnulých – není podle bible. Kromě těch jejich katolických přimluv ke svatým a skrze svaté, jim v tomto ohledu však nelze víc nějak vyčítat. Zkrátka se domnívají, že příkladné životy některých křesťanů a jejich připomínání si je moc dobré pro víru člověka.

Katolíci pravidelně, i při velkých slavných poutích, vzpomínají památku Jana Palacha i Milady Horákové. Občas za ně někdo vyslouží zádušní mši. Neslyšel jsem, že by kdokoli z kněží zmínil, že Palach i Horáková byli evangelíci. Protože zřejmě oni zase příliš nemohli slyšet, že by se k nim československá evangelická tradice nějak výrazně hlásila. Sice občas někdy nějak bývá připomenuta, ale fakticky neumíme památku našich svědků „prodat“. Tak si ji půjčí jiní... kteří to umí lépe.

Přemýšlím, proč tomu tak je? Ze záběrů z procesu s Miladou Horákovou naprosto mrazí. Žalobce fanaticky řve: „Tento proces ať je velkou školou bdělosti...ať je velkou školou nenávisti...“. Ano, třídní nenávist byla jádrem náboženství komunistů. Člověk, který má v programu nenávist, umí vraždit i popravovat. Lidé, kteří se k takovému programu hlásí, jsou fanatici.

Obsah

Milada.....	1	Co číst z Hejdánka?.....	10
Výtah z jednání staršovstva.....	2	Otevřená církev.....	13
Volba nového faráře.....	4	Kousek poezie.....	15
Rozhovor.....	5	Kalendář na červenec a srpen 2020.....	16
Kříž za stolem Páně.....	10		

Myslím, že pro některé nás starší evangelíky není jednoduché vzpomínat na minulý režim. Vzpomínka může se snadno změnit ve výčitku, těžké svědomí. Při každé připomínce památky někoho, kdo doplatil na „politiku nenávisti“, může mnohé mrazit. I evangelíky. Tak proto bychom možná raději nechali minulost už mlčet.

To ovšem není řešení. Před minulostí neuteče nikdo z nás. Ale jedno řešení se nabízí celkem přímočaře. Nechceš-li hrát v té svůdné hře moci a zamaskované nenávisti, máš možnost jiné volby. Tu soustavně nabízí ten, kterému věřila i Milada Horáková. Jmenoval se Ježíš, říkali mu Kristus, a ten tvrdil i dožil, že jediným přikázáním potřebným k životu člověka je – miluj! K tomuto „programu“ se přidat je vždy možné a vždy dobré.

V neděli 28. 6. si od 15 hodin můžeme před „jejím smíchovským kostelem“ připomenout památku naší evangelické svaté mučednice.

Pavel Ruml

Výtah z jednání staršovstva (4. 6. 2020 v 18:00)

A-1. Duchovenská práce

Bohoslužby:

- 5. 7. G. Reininghaus (VP), 12. 7. M. Trgalová (P. Ruml Škvorec), 19. 7. M. Trgalová, 26. 7. P. Ruml
- 2. 8. P. Ruml (VP), 9. 8. M. Trgalová, 16. 8. P. Ruml, 23. 8. M. Trgalová (P. Ruml Škvorec – křest dítěte), 30. 8. P. Gallus (M. Trgalová Chotíněves)
- 6. 9. P. Ruml (VP)

A-2. Další shromáždění ve sboru i jiné

- P. Ruml – svatby 20. 6., 1. 8., 15. 8. a 1. 9.
- M. Trgalová – svatby 17. 7. a 12. 9.
- sborová dovolená 4. 7.– 11. 7. SOLA GRATIA Bystřice pod Hostýnem
- tábor s dětmi – 23. 8. – 29. 8. – Křížlice

A-3. Další aktivity s. farářky a br. faráře

- **MT:** pohřeb, úvod do pastoračního semináře vikariátu + přednáška, předsvatební přípravy 3×, dozorčí rada Diakonie (DRD), DRS Krabčice, vycházka s dětmi Hostivice, schůze s budoucími vikáři, schůzka se S. Jacobea
- **PR:** supervize, předsvatební rozhovory, ÚVN, Dukla, SAK jednání on-line; biblická hodina s dospělými – první po karanténě (kavárna), procházka s konfirmandy, bohoslužby Chotíněves, Plzeň, Vyškov – jednání – AČR

- **OBA:** pastorec osobní, telefonická, pastorálka on line, porady, video bohoslužby, instalace J. Bartoška Soběhrdy, Ekumenická bohoslužba za krajinu, Křeslo pro hosta – br. Kvíz
- P. Ruml – dovolená 13. 7. - 24. 7.
- M. Trgalová – dovolená 26. 7. - 6. 8. a 17. 8. - 21. 8.

B. K PROJEDNÁNÍ

H. Härtel prezentoval model (v měřítku 1:1) závěsu za stolem Páně - staršovstvo schválilo

B-1. Diakonie a křesťanská služba (M. Trgalová a M. Študentová)

- zápis o službě – březen až červen – E. Javornická

B-2. Finanční záležitosti (T. Černohorský)

- celocírkevní sbírka na Diakonii (Dům Radost v Merklíně) - Svatodušní svátky 31. 5.: 8 475,- Kč
- sbírka darů Jeronýmovy Jednoty: 59 102,- Kč
- sbírka HDL 19 800,- Kč
- celocírkevní Sběrka solidarity – 14. 6. 2020
- vážný výpadek v příjmech sboru během karantény - zrušení bohoslužeb (celkem 11 bohoslužeb)

B-5. Hospodářské záležitosti

- PR návrh úprav v bytě-lakování parket ve 3 pokojích, oprava dlažby v kuchyni a nátěry dveří-dotaz na SR

B-5. Příprava VSS a vizitace

- VSS odloženo na podzim – pravděpodobně 15. 11. 2020
- vizitace – 4. 10., káže br. senior Mazur; rozhovor se staršovstvem – 1. 10. při řádné schůzi

B-5. Trvající a nové úkoly

- P. G. – venkovní úpravy – kalich či kříž – odeslán dopis na SR
- Wittenberg – 9. 10. - 11. 10. 2020 – zatím nezrušeno, aktualizace přihlášek M. Š.
- VP vysluhování pro děti – žádost Trgalových o vysluhování pro své děti – staršovstvo si připomnělo svá usnesení a článek v Souterrainu – br. farář bude hovořit s rodiči a dětmi, následně rozhodne staršovstvo
- MŠ – držák na papírové ručníky na WC pro handicap – br. Hejl

B-6. Z došlé pošty a různé k vyřízení

- Mazání chlebě pro bezdomovce – 30. 7. a 20. 8.

- PR – komunikace během karantény (videa a písemně nese svoje rizika – viz hlasování o označení domu či o znovuoobnovení bohoslužeb) – br. farář vysvětlil jednání dle jednacího řádu ČCE
- konfirmace – br. farář osloví rodiče a děti a poté rozhodneme
- Pavel Dobrovský – poděkování za přípravu videí z bohoslužeb
- 26. 6. 17 hod. odložené setkání kurátorů – u nás ve sboru

• **Výběr nového faráře**

- setkání kandidátů se staršovstvem 25. 5. a 2. 6.
 - s. farářka M. Trgalová:
 - staršovstvo zve M. Trgalovou k pokračování k činnosti na pozici 2. farářky na ½ úvazku od 1. 9. 2021
 - staršovstvo vyslechlo informaci M. Trgalové o úmyslu působit rok (2021/2022) v Church of Scotland a souhlasí s tímto záměrem – MT zajistí na SV a SR náležitosti pro proceduru
-

Volba nového faráře

Jdeme do finále. Až budete číst tyto řádky, měl by mít za sebou svoje kázání i představení se druhý kandidát na místo faráře sboru. Před týdnem zde kázala sestra farářka Alexandra Jacobea z Brna a tuto neděli bratr farář Petr Pivoňka ze Zlína. Blížíme se k výběru, kterého z oněch dvou budeme kandidovat, a jednáme podle předem oznámeného postupu.

Loni ohlásil br. farář Pavel Ruml odchod do důchodu po vypršení svého povolání do dejvického sboru (do 31. 8. 2021), s. farářka Magdalena Trgalová vyjádřila ochotu pokračovat v práci ve sboru, ale jako jeho druhá farářka. Oba vyjádřili připravenost jednat o další etapě ve sboru v případě jakékoli nouze.

Bohudíky se zdá, že tato situace nehrozí. Staršovstvo sboru se svojí komisí oslovilo několik duchovních a se dvěma jsme začali jednat. Téměř roční práce se chýlí ... k začátku.

30. června se sejde první mimořádné staršovstvo, aby společně sdílelo dojmy z návštěv obou kandidátů. 16. července na svém druhém mimořádném zasedání staršovstvo sboru tajnou volbou vybere jednoho z nich. S tím pak budeme dojednávat podrobnosti a toho pak předložíme jako jediného kandidáta pro volbu Vám - tedy sborovému shromáždění.

Na vysvětlenou, toto je standardní postup zavedený v naší církvi. Alternativní možnost, kdy z více kandidátů nevybírání staršovstvo, ale přímo sborové

shromáždění, je sice možná a zdánlivě „demokratičtější“, ale často je zdrojem trpkosti nejen neúspěšného kandidáta, ale i jeho příznivců ve sboru. I proto jsme se rozhodli postupovat běžným způsobem. Během podzimu bude prostor na vyřízení nezbytných formalit a teprve pak bude svoláno sborové shromáždění, které provede „volbu“, přesněji řečeno povolání kazatele do našeho sboru.

Prosíme Vás, abyste využili toto období do 15. července a svoje preference sdíleli s jednotlivými presbytery - ať již na sborové dovolené nebo zde v Praze. Usnadníte nám tak rozhodování, které nebude jednoduché. K dispozici Vám bude i e-mailová schránka farar.dejvice@seznam.cz, kam můžete sdělit své postřehy, dojmy a otázky písemně. Touto cestou chceme dojít k volbě, s kterou budeme spokojeni a o níž budeme věřit, že i Pánu Bohu „se bude líbit“.

Jan Mašek, Pavel Ruml

Rozhovor

(odpovídají s. farářka Alexandra Jacobea (AJ) a br. farář Petr Pivoňka (PP))

1. Na začátku chceme poděkovat, že jste ochotni nám Dejvickým o sobě něco prozradit. Mohli byste nám pro lepší orientaci říci něco málo o sobě?

(AJ): Narodila jsem se na sklonku komunismu v Brně a strávila tu dětství i dospívání. Už na ZŠ jsem se učila francouzsky, což dost výrazně ovlivnilo moji další cestu – kvůli francouzštině jsem si vybrala bilingvní sekci Gymnázia Matyáše Lercha, čímž se mi otevřelo mnoho příležitostí, studentské cesty, amatérské divadlo, curling... V 15 letech jsem přijala křest a začala objevovat ČCE, do té doby pro mě docela neznámou.

Po maturitě jsem se odstěhovala do Prahy na studia, na rok jsem se vydala „na zkušenou“ do milované Ženevy.

Vikariát jsem absolvovala ve sboru v Brně II, který mě po roční zkušenosti pozval k práci 2. farářky. Přijala jsem to jako možnost leccos pozorovat, učit se, a také účastnit se aktivit seniorátních a celocírkevních odborů, na což bych asi na samostatném místě na sboru hledala čas alespoň zpočátku mnohem nesnadněji.

Život ve sboru plyne jako o překot, přesto jsem se po několika letech církevní služby stihla vdát, 2× putovat do Santiaga de Compostella, stát se několikanásobnou kmotrou nebo pečovat o štěně vodicího psa.

Zkušeností, které mě formovaly a formují, je ještě dlouhá řádka, časopis by však jimi mohl nabobtnat příliš ☺.

(PP): Narodil jsem se v říjnu 1966 v Českém Brodě, protože můj otec Bohdan Pivoňka byl tou dobou farářem ve Kšelicích. Ale brzy mě rodiče přestěhovali do Svratouchu na Vysočině. Tam jsem vyrůstal, spolu se svými dvěma mladšími sourozenci až do svých 18 let. Má rozmanitá rodina, setkávání evangelických rodin angažovaných farářů, prostředí evangelické mládeže... to všechno mě formovalo. Výrazně mě ovlivnili někteří tehdy nekonformní faráři jako Jan Keller a brigády evangelické mládeže na Zbytově a u Hlaváčů na Širokém Dole. Po maturitě jsem se proto rozhodl pro studium na evangelické teologické fakultě. Předtím jsem ještě pracoval v Pečovatelské službě a v knihkupectví Zlatý klas. Čtvrtý ročník studia na KEBF jsem spolu s dalšími studenty strávil na náměstích a ve stávkové pohotovosti při sametové revoluci. Předtím jsem se ještě stačil oženit s Kateřinou Čapkovou (její otec kdysi začínal jako farář v Dejvicích) a studium jsem už dokončoval s malými dětmi Zuzanou a Jáchymem. Po přidáném semestru za revoluční čtvrtý ročník a půlroční náhradní vojenské službě v nemocnici jsem využil možnosti ročního postgraduálního studia teologie v Zürichu. A pak už jsem v r. 1993 začínal jako farář na prvním místě v Prostějově. Tam k naší rodině přibyla ještě nejmladší dcera Adéla a vyrostly tam všechny tři naše děti. Po 13 letech jsem přijal pozvání do sboru ve Zlíně, kde budeme brzy už 14 let. Už v předchozím sboru jsem byl konseniorem. Také po přestěhování do Zlína jsem byl zvolen nejdříve konseniorem a nedávno na druhé období jako senior. Na mé dosavadní životní cestě je pro mne darem i oporou má manželka Kateřina. Pracuje jako ředitelka zlínského střediska Naděje.

2. Proč jste se rozhodli pro studium teologie a pro povolání faráře? Nač se snažíte jako faráři klást důraz?

(AJ): V posledním ročníku gymnázia jsem intenzivně zvažovala, co dál, možností bylo dost, byť bylo zřejmé, že to nejspíš bude muset být nějaký humanitní obor. Nakonec jsem rozhodla pro souběžné studium pedagogiky a teologie, po prvním semestru ale bylo jasné, že tomu na pedagogické fakultě moc nepřejí, tak jsem se s ní rozloučila, studium teologie mě lákalo a zajímalo víc.

Rozhodnutí pro církevní službu zrálo dlouho, nejsem z farářské rodiny, nepřišlo mi to vůbec samozřejmé. Víc lidí mě povzbuzovalo, i řekla jsem si, že to aspoň zkusím – absolvuji vikariát. Po 2 měsících bylo jasno, tohle určitě dělat chci, alespoň nějaký čas.

Co se důrazů týče, důležité, ba zásadní jsou pro mě bohoslužby, přála bych si, aby to byla oslava přístupná co nejširšímu spektru lidí a zároveň aby to byla oslava, na

kteřé se také lidé podílejí. Mimo jiné proto, že pak i já sama slavím, nejen sloužím.

Mnohdy si kladu otázku, jak povzbudit a pozvat k samostatnému životu víry, který nestojí především na konzumaci textů, programů, impulzů, ...

Do třetice, snažím se předávat dál skutečně dobré zprávy. Co možná srozumitelně a s důrazem na Boží milosrdenství.

(PP): Jak už jsem naznačil v předchozí odpovědi, v době dospívání za totality mě formoval poměrně zajímavý a podnětný život doma, na svratoušské faře, ale i na okolních farách, ve sboru, při setkáních evangelické mládeže. Prostředí církve jsem vnímal jako ostrov svobody a zajímavého života v době nesvobody a šedi. A tak, když mi má třídní učitelka na gymnáziu ve Žďáře nad Sázavou řekla, že se nemám jako syn svého otce (angažovaného faráře, chartisty) šanci dostat jinam, než na teologii, kam ostatně jedině patřím, přijal jsem to jako výzvu. Říkal jsem si, že takových farářů bude i do budoucna třeba. Jsem rád, že jsem se tak rozhodl a po letech i jasněji a vděčně doufám, že za tím rozhodnutím nebyla jen třídní učitelka nebo jen já sám.

Snažím se jako farář o biblické kázání - pastorační, aktuální, autentické. Snažím se o to, aby křesťanská víra byla dostatečně jasná a široká, přístupná a sdělná pro různé typy lidí a jejich zbožnosti. Snažím se propojovat a sblížovat různé lidi i skupiny ve sboru. Snažím se vytvářet prostor pro sdílení lidí – ve víře, v životních problémech a potřebách, ve společných modlitbách, při biblickém vzdělávání, při zpěvu ze všech našich zpěvníků, při neformálních setkáních. Snažím se napomáhat tomu, abychom ve sboru spolu žili i přes týden jako přátelé v Kristu. Snažím se nabízet pastorační a duchovní podporu lidem všelijak obtíženým a o to, aby se ve sboru vzájemně přijímali a cítili přijati různí lidé. Za důležitou a zajímavou považuji práci s hledajícími a nově přichozími (rozhovory, přípravy ke křtu), ale také s těmi, kteří nějak třeba příležitostně požádají o nějakou službu (např. přípravy ke svatbě). Považuji za důležité, abychom hledali cesty a způsoby, jak pozvat k rozhovoru o víře a k evangeliu lidi z našeho okolí - aby tohle všechno sbor vyzařoval.

3. Jaké by mělo být poslání církve v této době a v této společnosti, kudy by se měla církev ubírat?

(AJ): Mám za to, že poslání církve se příliš nemění – být společenstvím, které slavením připomíná Boží velikost, dovede přinášet dobré zprávy doprostřed beznaděje a být ku pomoci těm, kdo pomoc potřebují. Mění se kontext, ve kterém

se o to pokoušíme. Proto mám za to, že by církev měla žít tady a teď, neustrnout, nestát se skanzenem víry.

To však neznamená žádné divoké tradicoborectví ani potřebu líbit se dnešní společnosti za každou cenu. Zápas o srozumitelnost a bytí ve světě, ne někde mimo něj však ano.

(PP): Poslání církve je vlastně stále stejné v každé době: nést živé a srozumitelné evangelium, být autentickými svědky Ježíše Krista, být jako křesťané světlem a solí svému okolí a prostředí. Aktuálně je pak naším posláním ujasňovat si, co to prakticky znamená, jak je to právě možné a dobré dělat. Co z toho je právě v našem prostředí potřebné a co je právě na nás. Myslím, že dnes je aktuální výzvou a potřebou šířit do společností bezpodmínečnou Boží lásku, která přijímá každého, je silnější než jakákoli vina, dává nejvyšší cenu každému. Taky odpočinutí od všech nároků a tlaku na výkon. Máme být posly odpouštění vin a dluhů a pokoje, který převyšuje naše pomyslení. Života pro druhé, nezištného. Vděčnosti a radosti, i v těžkostech. Naděje i tam, kde vnímatelně naděje není. To všechno a mnohé další přichází od Ježíše Krista a přijímáme to vírou a podle mě to lidé potřebují i hledají, a proto je naším aktuálním posláním, nenechávat si to jen pro sebe.

Kudy by se měla církev ubírat? No, zřejmě kudy ji aktuálně vede její Pán a pastýř Ježíš. Konkrétně tu cestu hledáme aktuálně v naslouchání Jeho slovu, ve vzájemném rozhovoru a s modlitbami. Zdůraznil bych, že sama ta otázka je důležitá. Abychom si stále ujasňovali, proč tu církev a sbor jsou, čím se mají stávat, a proto kudy se mají ubírat a kudy ne. Třeba, že sbor nemá být jen klubem přátel různých zájmů ani jakýmsi kulturním nebo osvětovým střediskem, ale církví Kristovou, jakkoli i to rozmanité lidské setkávání a kvalitní programy k tomu taky patří. A ta nejvyšší a nejlepší kvalita v církvi nikdy není lidská, ale je jí živý Ježíš Kristus. Jak to připomíná apoštol: *Všechno, cokoli mluvíte nebo děláte, číňte ve jménu Pána Ježíše a skrze něho děkujte Bohu Otci.* Tudy by se zřejmě měla církev ubírat.

4. Co vás trápí a co těší v ČCE?

(AJ): Občas mě mrzí určitá uzavřenost – nové tváře zvláště ve větších společenstvích mnohdy jen těžko hledají své místo mezi těmi, kdo spolu hodně zažili, vztahy i role mají lety usazené...

A to názvosloví! Pokaždé, když někomu vysvětluji, co je to ordinace/ instalace/ konfirmace atd., prožívám perné chvílky. Pálí mě toho víc, ale když mě to začne

zmáhat či znechucovat příliš, připomínám si, že plnost Božího království teprve vyhlížíme.

Těší mě toho ovšem spousta... širě aktivit, nové knihy a katechetické pomůcky, vzácní lidé, diakonie i Diakonie, ochota promýšlet.

(PP): Začnu tím, co mě těší. Že se v ní člověk může cítit dost svobodně; není nucen, kontrolován a hodnocen, kárán, souzen či trestán. Aspoň většinou. I jako farář a kazatel se cítím dost svobodný. Taky mě těší, že je v ČCE místo i pro ty, kteří jinde své místo v církvi těžko hledají. Taky úroveň farářů a farářek, co do vzdělání, obdarování, kazatelsky i lidsky, je většinou potěšitelná. I vztahy mezi faráři i ve sborech jsou většinou potěšitelné. Písňová rozmanitost a kvalita i kvalita církevní hudby je potěšující. Taky, že má evangelická církev dost kvalitní vedení a že je v ní zájem o věci veřejné i odvaha se k něčemu vyjádřit. A co mě v ČCE trápí? Spíš, co mi třeba vadí a schází. Víc lidí otevřenější, sdělnější, odvážnější zbožnosti. Možná dost vlažnosti. Víc uvědomění, kdo a k čemu tu jsme. A že k tomu chceme vést i své děti a mládež. A že v církvi nejsme a do kostela nechodíme jen ze zvyku a podle svých potřeb či pro sebe, ale že se od nás něco čeká. A že to, co za něco stojí, taky nás něco stojí (nejen peníze) a my to vědomě a rádi dáme. Při vší svobodomyšlnosti se najednou ukáže hodně předsudků a neochoty přijmout někoho odlišného skutečnou křesťanskou láskou. Nedobré mi připadá, že jsou sbory, které si mohou z farářů vybírat a mnohé jiné, které nemohou sehnat faráře, není o ně zájem, a přitom nejsou horší. Mrzí mě, když to nějaký sbor už vzdává. Taky se mi zdá, že se pořád ještě dost zabýváme sami sebou. Zkrátka měli bychom být slanejší a nestrkat světlo pod svůj kbelíček. Jen taková církev má zřejmě budoucnost.

5. Který verš (nebo úsek) z bible máte nejraději a proč?

(AJ): Ačkoliv je řada veršů, které tzv. tnou do živého, zasahují mě, oblibuji spíše příběhy. Mezi ty nej, nej patří příběh o nasycení zástupů z 5 chlebů a 2 ryb, příběh o poutnících na cestě do Emauz a o nočním rybolovu, po kterém následuje ranní stolování se vzkříšeným Ježíšem. A nepřestávají mě fascinovat Abraham a Rút.

(PP): Není jeden, je jich víc. Zvláště vzácný je pro mě text z Jer 1,7-8, protože mi ho můj otec, tehdy svratoušský farář, vybral pro život ke confirmaci. Odcituji ho, jak jsem ho tehdy dostal, v kralickém znění: *Neříkej, dítě jsem: nýbrž k čemuž tě koli pošli, jdi, a vše, cožť přikáže, mluv. Neboj se jich: neboť jsem s tebou, abych tě vysvobodil, dí Hospodin.* K těmto slovům se vracím. A jsou pro mě vlastně teď znovu nějak aktuální. Taky mám rád celou řadu veršů z žalmů, pro ten

zápas důvěry v Boží pomoc a vyvedení do nového prostoru v různých úzkostech. Mám tyhle verše ze žalmů rád i proto, že v pastoraci i pro sebe zažívám jejich sílu. Teď je třeba pro mě hodně důležitý a znělý žalm 37,5: *Svou cestu svěř Hospodinu, doufej v něho, on sám bude jednat.* Mám rád taky slova Pán Ježíše. Zvláště z Janova evangelia, kdy se nám živý Ježíš ozývá jako světlo života, dobrý pastýř, který jde do všeho před námi a neopouští nás. Zvláště silná, úlevná a zároveň směrodatná jsou pro mě jeho slova z Mt 11,28-30: *Pojďte ke mně všichni, kdo se namáháte...*

Otázky kladla Lydie Härtelová

Kříž za stolem Páně

Nikdo si nemohl nevšimnout, ať již jsme byli v kostele nebo jen sledovali některý z posledních přenosů, že nad rohovou skříňkou za stolem Páně se nově objevila maketa závěsu s podobou kříže. Jde, po mnoha letech, o dovršení práce na architektonickém řešení naší modlitebny, o uzavření bohoslužebného prostoru a vnesení podoby kříže nejen ve tvaru stolu Páně, ale přímo, jako tomu je v mnoha sborech.

Připomeňme si minulost. Prapůvodně, souběžně s tím, že jsme formou paramentů na stole Páně začali připomínat běh církevního roku, navrhl bratr Härtel závěs, který by spojoval všechny jeho periody. To už je několik let a staršovstvo tento záměr neodsouhlasilo. Naším důvodem bylo, že mezi liturgickými barvami jsou zlatá, zelená nebo fialová. Zatímco na paramentech to vůbec nevádí, usoudili jsme, že velká plocha závěsu v těchto barvách by neladila s barevností vitráží.

Letos jsme se k řešení rohu modlitebny vrátili s tím, že k tomu plně postačuje prostá podoba kříže bez výrazné barevnosti. Bratr Härtel se této myšlenky chopil a zvládl ji dobře, i včetně toho, že kříž doplnil motivy z vitráží. Staršovstvo nejenže jeho návrh schválilo, ale rozhodlo, aby maketa již zůstala na místě, dokud nebude nahrazena definitivním zpracováním závěsu. Těšme se na něj, bohoslužebný prostor se tak dále zkrášlí.

Jan Mašek

Co číst z Hejdánka?

V minulém čísle Souterrainu byl otištěn článek „Proč číst Hejdánka“, v němž se připomínalo nedávné úmrtí dvou výrazných evangelických filozofů, Erazima Koháka a Ladislava Hejdánka. Druhý z nich byl také krátce

představen s ohledem na své vlastní dílo; proč jej vůbec číst a co zásadního vlastně může nabídnout. Jako malé pokračování bych rád předložil krátkou ukázkou z Hejdánkova díla, jelikož úvody mají smysl, pokud se po nich můžeme seznámit také s texty autora samotného. Všechny vybrané úryvky se vztahují k tzv. „nepředmětnému myšlení“, klíčovému tématu Hejdánkovy filozofie, o němž byla v předchozím čísle řeč, a které se i po desítkách let ukazuje jako více než podnětné pro přemýšlení o náboženských, křesťanských tématech. Všechny úryvky jsou citovány z knihy *Hejdánek, Ladislav: Nepředmětnost v myšlení a ve skutečnosti. Praha: Oikúmené, 1997.*

„Pro lidské myšlení je charakteristické, že je vždy myšlením něčeho nebo na něco, tj. že se odnáší, vztahuje k něčemu mimo sebe, co není jeho výbavou, vlastností ani součástí. To, k čemu se myšlení takto vztahuje, označujeme obvykle jako jeho předmět.“ (str. 77)

„Tendence myšlení, nakloněného hledat, vidět a případně uměle vydělovat předměty ze skutečnosti, která je kolem nás, odpovídá určitému způsobu života, určitému praktickému způsobu pobývání uprostřed skutečnosti. Žijeme v umělém prostředí, kde převažují předměty jako stůl, židle, nádoby, různá zařízení, místnosti, dům, ulice, města, okresy atd. V tom všem je zdroj narušení našeho vztahu k přírodě, k přirozenému stavu věcí, ke skutečnosti, jak se nám dává před naším zásahem do ní. Je krajina, v níž žijeme nebo již procházíme, předmětem? Nikdy není celá před námi, ale je kolem nás, nejenom tam, kam se díváme, ale i tam, kam se nedíváme.“ (str. 76-77)

„Mystifikující povaha předmětného myšlení spočívá především v tom, že každou skutečnost, jež má svou předmětnou stránku, redukuje na ryzí předmětnost, a že ryze nepředmětnou skutečnost není schopno nejen zaznamenat, ale vůbec připustit. (...) Přihlédněme nyní blíže, kdy a kde nastávají předmětnému myšlení rozhodující obtíže a kdy začíná selhávat.

Tak, jako nemáme před očima nikdy celou věc, protože ji nikdy nevidíme ze všech stran, tak ani myšlení nemá před sebou (v před-stavě) nikdy předmět celý, ale může ho jenom mínit. Ale jsou skutečnosti, které nelze mít nikdy „před sebou“. Na prvním místě to jsme my sami, my, kteří myslíme. (...) My sice máme předmětnou stránku, ale jsme něčím víc než pouhým předmětem; nikdy nemůžeme být na pouhý předmět redukováni (...) Druhý člověk je právě „ten druhý“ a žádný předmět, žádná věc. Naše chování vůči druhému člověku musí být jiné, a této jinakosti musí odpovídat i způsob našeho myšlení, našeho myšlenkového vztahu k němu.“ (str. 88-89)

„Proto otázka po nepředmětném myšlení je otázkou po alternativním myšlenkovém přístupu ke skutečnosti, jehož výsledkem není konstrukce

předmětů vtiskovaných do této skutečnosti, nýbrž otevřenost vůči té stránce skutečnosti, který nemůže být chápána jako skutečná danost, nýbrž která má jakousi svéráznou osobitost, vlastní smysluplnost a tím podíl na nějakém širším smyslu, kterému se musíme rovněž otevřít, máme-li postrehnout vlastní smysl nějaké konkrétní skutečnosti. Nejvlastnějším zdrojem kritiky předmětného myšlení je narůstající povědomí, že skutečnost kolem nás je víc než pouhý hromada věcí, „předmětů“, které jsou, jaké jsou, a dost. (Masaryk ve své *Rukověti sociologie* kritizuje pojetí světa jako „skladiště věcí“.) Nepředmětné myšlení se má stát tím myšlenkovým přístupem, jemuž se skutečnost ukáže nikoli pouze jako předmětná, nýbrž ve svém celku, tedy jak ve své předmětnosti, tak ve své nepředmětnosti.“ (str. 91-92)

„V křesťanské myšlenkové tradici to byla theologie a theologii podřazená filozofie (jako předstupeň a nástroj theologie), jež promýšlely na jiných základech, v odlišných obsahových souvislostech a nejednou s velmi odchylnými cíli přinejmenším některé stránky problémů, které jsme tu naznačovali. Přes nepochybné varovné odkazy již staré izraelské a pak novozákonní tradice docházelo zejména pod vlivem řeckého myšlení k pokusům o pojetí boha jako nejvyššího jsoucná. (...)

(Oproti tomu Augustin) hned po prvních slovech, jimiž v *Konfesích* oslovuje Hospodina, dává průchod svým pochybnostem o tom, zda vůbec ze své strany postupuje ve shodě s tím, co je od něho očekáváno. „Ty povzbuzuješ člověka, aby Tě s radostí chválil, neboť stvořil jsi nás pro sebe a nepokojné jest srdce naše, dokud nespočine v Tobě!“ Ví dobře, že to je vysvětlení jen jeho, tj. vysvětlení lidské – a že právě proto může být falešné nebo alespoň ne zcela správné. Proto prosí o korekturu: „Dej mi, Pane, poznati a pochopiti, mám-li Tebe dříve vzývati nebo Tebe chváliti a mám-li dříve poznati Tebe než Tebe vzývati! Avšak kdo Tě může vzývati neznaje Tebe? Mohl by zajisté, neznaje Tebe, vzývati místo Tebe bytost zcela jinou. Anebo Tě dříve vzývá, aby Tě poznal?“ Na první pohled by se mohlo zdát, že nelze volat k Hospodinu, jestliže o něm nic nevíme. Ale což je-li tomu tak, že kdo nevolá, nebude a nemůže ani nic vědět? (...)

Augustin tápe, protože je v hlubokém zajetí předmětného myšlení; možná lépe: pohybuje se nutně ve světě předmětného myšlení a docela zřetelně cítí, že to skřípe. Augustin tápe, ale tápe správným směrem. (...) Všechno musí jít obráceně: napřed musím volat, abych mohl poznat, koho jsem vlastně volal – neboť to je Bůh, který se musí napřed ozvat, který musí přijít a který se musí projevit. Napřed musím věřit (žel, Augustin říká „věřit v tebe“, což je už první předmětná deformace), abych mohl volat. Takže volám vlastně ne já, ale moje

víra, která není mým výkonem, nýbrž darem. (...) Když volám Boha, volám jej, obrací se nikoli někam mimo sebe, navenek, do vnějšího světa, nýbrž obracím se do svého nitra jako k jediné cestě, jež vede k ryzí nepředmětnosti.“ (str. 113-115)

Filip H. Härtel

Otevřená církev?

Milé čtenářky a milí čtenáři, následující text vznikl v červnu 2019 po mém návratu z Kodaně, v době, kdy jsme ani my, kteří jsme dobře znali téměř prorocký projev Billa Gatese nazvaný „The next outbreak? We're not ready“ z března roku 2015 ve Vancouveru https://www.youtube.com/watch?v=6Af6b_wyiwI, neměli ani tušení, co nás čeká (zatím) v prvním pololetí roku 2020. Ale k současnému pocitu, že snad už bude lépe, patří i to, že se vracejí témata, která na čas jakoby poodstoupila do ústraní. I téma otevřenosti církve.

K aktuálnímu tématu otevřené či neotevřené církve chci přispět několika poznámkami. Je to téma přinejmenším v posledních letech stále přetřásané, otevřenost církve se alespoň někdy a někde stala sloganem a je opakována jako mantra. Nerad provokuji, ale je otevřenost „samospasitelná“? Co budeme dělat, když budou dveře stále dokořán, ale nikdo nebude mít zájem vstoupit? Byl jsem kdysi na stránkách tohoto sborového zpravodaje tázán, zda naše církev není „ghetto“. To je původně oddělená část města, kde se smělo usazovat židovské obyvatelstvo, a později v přeneseném smyslu **dobrovolné** nebo **vnucené** odloučení od ostatní společnosti. Tenkrát jsem odpověděl, že jednak si to o naší církvi nemyslím, ale že hlavně bychom neměli zapomínat na to, že historicky to bývalo i tak, že se nejenom určité komunity do jakéhosi ghetta uzavíraly, ale že lidé byli často do ghatt zaháněni a zavírání. Naši starší bratři a sestry ve víře by nám o tom mohli dlouho vyprávět.

Rád bych se teď s Vámi podělil o dva protikladné zážitky z víkendu v Kodani, kde jsme byli s manželkou v červnu 2019. Už vícekrát jsem se v Souterrainu sdílel se svými zkušenostmi s církvemi v zahraničí. Kamkoli přijedu, snažím se navštívit nějaké místní křesťany. V dánském hlavním městě jsme se setkali se dvěma skandinávskými církvemi: Dánskou luterskou církví a trochu nečekaně i se Švédskou luterskou církví. Dánská luterská církev je státní církví Dánského království. Až do roku 1849 stál v jejím čele dánský panovník. V Dánsku i Grónsku je se 4 469 109 (údaj z roku 2011) členy nejpočetnější církví. Přinejmenším formálně je členy církve asi 78,4 % všech Dánů (údaj z 1. ledna 2014). 11 biskupství je rozděleno na proboštství, ta tvoří spojovací článek mezi

náboženskými obcemi a biskupem. V 11 biskupstvích včetně Grónska je celkem 111 proboštví a 2200 náboženských obcí. Dánská církev je členkou Světové rady církví, Světové luterské federace, Konference evropských církví a Společenství evangelických církví v Evropě (tzv. Leuenberského společenství). Švédská luterská církev je největší církví ve Švédsku a do roku 2000 byla státní církví. Formálně se k ní hlásí přes 6,4 miliónů osob, což představuje 67,5 % obyvatel Švédska. Církev se člení na 13 diecézí, ty se dále člení na děkanáty a ty na farnosti. V čele církve stojí uppsalský arcibiskup. Švédská luterská církev je také členkou výše jmenovaných ekumenických společenství.

Pokud jde o nedělní bohoslužby v Dánské luterské církvi, zažili jsme něco, co i tak otrlému a životem ošlehanému člověku, jako jsem já, vyrazilo dech. Tato církev od svých kostelů v neděli dopoledne odhání turisty, kteří by se na některé z velkých, krásných a bohužel vesměs prázdných kostelů chtěli podívat. Faráři i (v některých případech) barevně uniformovaní presbyteri si zřejmě už neumějí představit, že by v neděli dopoledne mohl do kostela zamířit nějaký turista - křesťan, natož prostě „někdo zvenčí“. Setkali jsme se s docela razantním odmítnutím vstupu u několika chrámových dveří, s presbytery zdálky mávajících, že dnes rozhodně „ne“. Na konec našeho nedělního dopoledního putování jsme dorazili ke kostelu, kde jsme chtěli p o bohoslužbách vylézt na věž, odkud je nádherný výhled až do Švédska. Možná byste mi nevěřili, kolik mne, schopného leckoho umluvit v několika světových jazycích, stálo úsilí, než jsem přesvědčil odmítavého mladého presbytera, který mi mimochodem asi hodinu poté při Večeři Páně podával kousek chleba, aby nás pustil dovnitř. Argumentoval jsem tím, že jsme čeští evangelíci, čili protestanti a že naše církev vznikla spojením luterské a reformované církve, a hlavně, že se chceme prostě zúčastnit nedělních dopoledních bohoslužeb v jejich kostele. Nakonec kapituloval a já jsem dosáhl svého. Uvnitř nás bylo v obrovském třílodním barokním kostele několikrát méně, než nás bývá v neděli v Dejvicích. Pěkný zážitek! Za zamčenými dveřmi jsme byli i svědky křtu a po bohoslužbě slova jsme prožili i společenství při Večeři Páně. Po bohoslužbách byla našemu malému hloučku dokonce k dispozici káva. Když se dveře konečně otevřely, venku už zástup turistů čekal na otevření výstupu na věž, který byl za rohem. Do kostela nemířil nikdo. Na odmítavé vrtění rukama presbyterů, stojících na schodech ke kostelu ve slavnostních černočervených talárech nezapomenu, zůstanou pro mne znamením až ostentativně uzavřené církve, která o nikoho zvenčí nestojí.

Úplně opačný zážitek jsme měli ze sboru Švédské luterské církve v Kodani. Bylo dopoledne všedního dne. Už venku hlásala velká cedule, že každý je vítán

a ať určitě neváhá a vstoupí dovnitř. Ke kostelu přiléhá stavba sborového domu, kam jsme váhavě vstoupili. Hned se nás ujala velice srdečná sborová sestra Sára, která nám především vysvětlila, že ve více než šestisettisícové Kodani (městská aglomerace má přes jeden milion obyvatel) žije a pracuje 25 tisíc Švédů. A tento sbor je především jejich duchovním domovem, kde se ovšem koná i celá řada dalších - především kulturních - akcí. Sedm dní v týdnu a pro všechny generace. Vyptávala se nás na všechno možné a my se naopak ptali jí. Provedla nás kostelem i sborovým domem a ukázala, co mohla. Nechtělo se mi ani loučit. Dostanu-li se někdy do Kodaně, vím, kam půjdu v neděli dopoledne na bohoslužby. Každý je opravdu vítán a je mu dáno to pocítit.

Daniel Heller

Kousek poezie

Triviální

Můj vztah ke světu:
Všechno popletu...

Můj vztah k lásce:
Že je stále v sázce.

Můj vztah ke všemu:
Cesta k Betlému.

(Kroužím slova
Zuzana Špůrová)

Báseň a modlitba

Co ty se v básni můžeš dovědět:
Když pláče mračno, to je déšť.

Když nebe pláče, je to rosa.
Když pláče louka, je v tom kosa.

Když pláče strom, je pryskyřice.

Když pláčeš ty – pak tvoje líce
si povídají o duši.

Modlitbička to osuší.

A jako Boží sluníčko
Zatlačí slzu pod víčko.

Báseň a modlitba jsou sestry.
Pozvi je k sobě, stůl jim prostři.

(Nové modlitbičky
Milan Rúfus)

Kalendář na červenec a srpen 2020

Bohoslužby 9:30	5. 7. VP	G. Reininghaus
	12. 7.	M. Trgalová (P. Ruml Škvorec)
	19. 7.	M. Trgalová
	26. 7.	P. Ruml
	2. 8. VP	P. Ruml
	9. 8.	M. Trgalová
	16. 8.	P. Ruml
	23. 8.	M. Trgalová (P. Ruml Škvorec – křest dítěte)
	30. 8.	P. Gallus (M. Trgalová Chotiněves)
	6. 9. VP	P. Ruml
Děti	tábor s dětmi 23. 8. – 29. 8. Křížlice	
Staršovstvo	mimořádné 30. 6. v 19:00 a 16. 7. v 19:00, řádné 3. 9. v 19:00	
Ostatní	P. Ruml	– dovolená 13. 7. – 24. 7. – svatby 20. 6., 1. 8., 15. 8. a 1. 9.
	M. Trgalová	– dovolená 26. 7. – 6. 8. a 17. 8. – 21. 8. – svatby 17. 7. a 12. 9.
	sborová dovolená 4. 7. – 11. 7. SOLA GRATIA Bystřice pod Hostýnem	

Uzávěrka příštího čísla Souterrainu je 23. 8. 2020.

Zářijové číslo vyjde 30. 8. 2020.

SOUTERRAIN - sborový zpravodaj. Založen v Dejvicích v dubnu 1992.
Až na výjimky vychází pravidelně poslední neděli předcházejícího měsíce.
Adresa redakce:

Mgr. Eva Henychová, Radčína 12, 161 00 Praha 6 - Liboc
tel.: 730 196 658, henychova@atlas.cz

Adresa sboru:

Farní sbor ČCE v Praze - Dejvicích, Dr. Z. Wintra 15, 160 00 Praha 6
tel.: 739 373 924 (Pavel Ruml), tel.: 777 213 718 (Magdaléna Trgalová)
tel.: 739 246 347 (Marta Študentová)

<http://dejvice.evangnet.cz>, dejvice@evangnet.cz, č. ú. **2400319773/2010**
var. symbol: **salár =101**, Jeronýmova jednota =102, personální fond=103